

Muzeum Stutthof,
to miejsce hołdu
i pamięci
poświęcone
ludziom, którzy
tu cierpieli
i ginęli.

Oferta edukacyjna

Muzeum Stutthof
w Sztutowie
byłego niemieckiego
nazistowskiego obozu
koncentracyjnego
Stutthof

Mamy moc
sprawczą by
pamiętać,
ale nie mamy
mocy by
zatrzymać
czas...

Były niemiecki nazistowski obóz koncentracyjny Stutthof, od roku 1962 Muzeum Stutthof, to cmentarz bez grobów. Z tego powodu niektórzy odwiedzający gubią właściwą perspektywę podczas wizyty w tym szczególnym miejscu. Dlatego w pierwszej kolejności wykorzystujemy nadal duży zachowany potencjał autentyczności, a nasza działalność opiera się na trzech głównych fundamentach: człowiek, pamięć, i właśnie autentyzm. Człowiek jest najważniejszy ze względu na dane przez niego świadectwo. Świadoma wizyta w miejscu pamięci, to dostrzeżenie wśród autentycznych budowli oraz przedmiotów właśnie człowieka.

Poprzez różne formy działalności prowadzimy edukację historyczną, uczymy wrażliwości, tolerancji, szacunku dla innych poglądów. A Muzeum Stutthof, to przede wszystkim miejsce hołdu i pamięci poświęcone ludziom, którzy tu cierpieli i ginęli. Ich historia zobowiązuje.

Polskie muzea martyrologiczne stały się w ostatnich latach przede wszystkim miejscami edukacji młodego pokolenia. Znacznemu rozszerzeniu uległa oferta tematyczna możliwych do przeprowadzenia zajęć. Dzięki konsekwentnemu rozwijaniu współpracy z nauczycielami oraz ośrodkami metodycznymi udało się zmienić dość jednostronny i monotony w postrzeganiu statystyczny obraz byłych obozów. Ostatnie lata pokazały również szczególną przydatność miejsc pamięci, jako pośrednika w międzynarodowych spotkaniach młodzieży i nośnika uniwersalnych wartości wychowawczych.

Muzeum Stutthof wpisuje się w powyższy model, przy czym konsekwentnie stoimy na stanowisku, że prowadzone przez nas działania winny być elementem sprzyjającym pogłębianiu edukacji szkolnej z zakresu historii najnowszej.

Niniejsza „Oferta edukacyjna” jest efektem krytycznej analizy dotychczasowych działań opartych na wcześniejszej propozycji, stworzonej w roku 2008. Powielanie metod i treści ze szkolnej klasy, niedostateczne wykorzystanie potencjału autentyzmu miejsca pamięci i oczekiwania odbiorców, to podstawowe przesłanki determinujące zmianę.

W naszej działalności edukacyjnej przygotowujemy się na ogromne wyzwanie – chyba najtrudniejsze.

To WIELKA CISZA. Mamy moc sprawczą by pamiętać, ale nie mamy mocy by zatrzymać czas... Nadchodzi dzień, podczas rocznicy pierwszego transportu, Marszu Śmierci, czy wyzwolenia obozu, gdy nie przemówi żaden Ocalały. Przygotujemy się na to, ale czy będziemy gotowi?

Piotr Tarnowski
dyrektor Muzeum Stutthof

Oferujemy:

- lekcję muzealną: czas trwania 60 minut, cena 10 zł od uczestnika;
- warsztat muzealny: czas trwania od 120 do 180 minut, cena 15 zł od uczestnika;

W uzasadnionych wypadkach dyrektor Muzeum Stutthof może podjąć decyzję o odstąpieniu od pobrania opłaty za zajęcia edukacyjne. Grupa na zajęcia może liczyć **maksymalnie 25 osób**. W każdym innym przypadku należy liczyć się z podziałem grupy pomiędzy edukatorów. Wybrane tematy można łączyć w dowolnych konfiguracjach. Ze względu na specyfikę miejsca **zajęcia przeznaczone są dla młodzieży od lat 14**. Każde zajęcia odbywają się częściowo w terenie, dlatego uczestnicy muszą uwzględnić odpowiedni strój dostosowany do warunków atmosferycznych. Zajęcia należy **zamawiać z 14 dniowym wyprzedzeniem**.

Zajęcia mogą zostać przeprowadzone także w języku angielskim, niemieckim oraz ukraińskim.

Zajęcia edukacyjne odbywają się na terenie Muzeum Stutthof. W szczególnych wypadkach dyrektor Muzeum Stutthof może podjąć decyzję o przeprowadzeniu zajęć w innej lokalizacji.

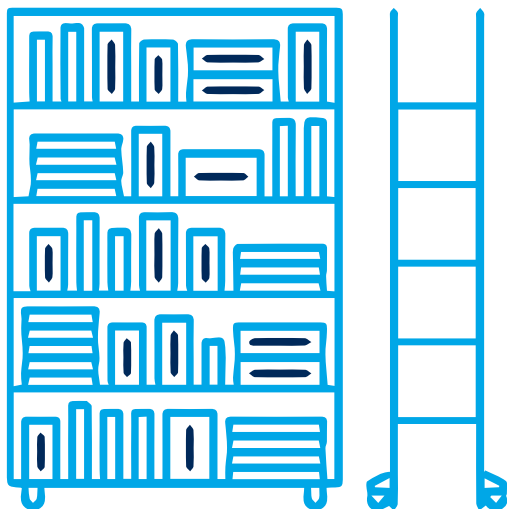
Muzeum Stutthof oferuje również zajęcia szkoleniowe z zakresu metod prowadzenia edukacji o obozach koncentracyjnych i Zagładzie oraz praw człowieka dla nauczycieli, wychowawców w szkołach placówkach opiekuńczo-wychowawczych, resocjalizacyjnych, penitencjarnych, dla instytucji kultury i innych.

JAK ZAMÓWIĆ?

Zamówienia wybranych pozycji z oferty edukacyjnej należy dokonywać na adres email: edukacja@stutthof.org po uprzednim kontakcie telefonicznym z pracownikami Działu Oświatowego.

DANE KONTAKTOWE DZIAŁ OŚWIATOWY:

Muzeum Stutthof w Sztutowie
ul. Muzealna 6
82-110 Sztutowo
tel. (55) 247 83 53 wew. 225
mail: edukacja@stutthof.org
Ewa Malinowska - kierownik, wew. 225
Mariana Butchak, wew. 241
Łukasz Kępski, wew. 235
Kordian Kuczma, wew. 246

I. Lekcje, ok. 60 minut

PRZEMOCZONE POD PASIAKIEM KILKANAŚCIE LAT

– nastoletni więźniowie w Stutthofie

Czy naście lat to dorosłość czy jeszcze dzieciństwo? Czym nastoletni więźniowie narazili się III Rzeszy, że zostali izolowani w takim miejscu? Jak radzili sobie z odosobnieniem, ciężką pracą, rozłąką z najbliższymi, głodem, chorobami? Co stało się z nimi po wyzwoleniu i jak pobyt w obozie zdeterminował ich dalsze życie?

ZAJĘCIA O CHARAKTERZE WYKŁADOWO-WARSZTATOWYM.

...BYĆ POSŁUSZNYM PRAWU HARCERSKIEMU

(PRZYRZECZENIE HARCERSKIE)

– harcerze w obozie Stutthof

Być harcerzem to brzmiało dumnie. Jak i do czego wychowywał ruch harcerski w II Rzeczypospolitej? Kim byli harcerze i co dla nich znaczyło Przyrzeczenie Harcerskie? Jak próbowali realizować pod okupacją ideały swojego ruchu? Jaką cenę za tę wierność zapłacili? Czy wierność wyznawanym ideom pomagała za drutami? Symbolika krzyża harcerskiego w kontekście obozowym. Co dziś oznacza wierność ideałom?

ZAJĘCIA O CHARAKTERZE WYKŁADOWO-WARSZTATOWYM.

WSZYSCY RÓWNI W CIERPIENIU

– obóz Stutthof, jako miejsce kaźni wielu narodów

Kto, kiedy i dlaczego trafiał do Stutthofu? Czy jakkolwiek przynależność państwowa lub narodowa chroniła przed obozem? Jak zmieniał się charakter obozu od „lokalnego” po międzynarodowy. A może Niemcy mogli czuć się bezpiecznie? Czym był Germanenlager? Czym narazili się Skandynawowie? Więźniowie z państw walczących z Niemcami i z krajów sprzymierzonych z III Rzeszą? Kim byli więźniowie honorowi? Różne miejsca w obozie dla różnych narodowości. Współistnienie i współpraca w obozie wielu nacji. Porozumienie ponad narodami, czy jest możliwe w dzisiejszych czasach?

ZAJĘCIA O CHARAKTERZE WYKŁADOWO-WARSZTATOWYM.

ARBEIT MACHT FREI

– niewolnicza praca więźniów w obozie koncentracyjnym

Czy praca była szansą na wolność? Jak długo miał żyć więzień obozu koncentracyjnego? Kto czerpał zyski z pracy więźniów? Dobry fach w rękę ratował życie, czyli jakie zawody potrzebne były w obozie? A może by tak wypożyczyć więźnia do pracy, czyli kto korzystał z niewolniczej pracy więźniów? Jeżeli będziecie dobrze pracować będziecie mogli... Ubrania, biżuteria i włosy więźniów, czyli wszystko było towarem. A na końcu czekała śmierć... Praca dzisiaj obowiązek czy przywilej?

ZAJĘCIA O CHARAKTERZE WYKŁADOWO-WARSZTATOWYM.

POD SKRZYDŁAMI GRYFA**– członkowie Tajnej Organizacji Wojskowej „Gryf Pomorski” w Stutthofie**

Gryf od herbu Pomorza do konspiracji, czyli różne znaczenia tego słowa. Gdzie i dlaczego narodził się Gryf, czyli w obronie polskości na Pomorzu. Od Gryfa Kaszubskiego do Gryfa Pomorskiego, czyli największa organizacja konspiracyjna na Pomorzu. Całe rodziny wstępują do Gryfa. Na tropie Gryfa, czyli aresztowania i wywózki do Stutthofu. Ksiądz, rolnik, nauczyciel, lekarz, czyli kto trafił do obozu? Ci, którzy zginęli i Ci, którzy przeżyli... Mała Ojczyzna – duża Ojczyzna, czyli jak dzisiaj postrzegamy siebie, przez pryzmat miejsca, w którym wyrosliśmy?

ZAJĘCIA O CHARAKTERZE WYKŁADOWO-WARSZTATOWYM.

„...**A WOŁANIE MOJENIECH DO CIEBIE PRZYJDZIE...**”(PSALM 102[101])

– wiara i religia w życiu więźniów

Wyznawcy, jakich wyznań trafiali do Stutthofu? Czy jedyną „winą” mogła być wyznawana wiara? Czy wiara pomagała przetrwać obozową gehennę? Jak nie stracić wiary w obliczu bestialstwa, którego było się świadkiem? Co oznaczał fioletowy trójkąt? Duchowni różnych religii w KL Stutthof. Czy religia była zagrożeniem dla III Rzeszy? Czy we współczesnym świecie religia / wyznawana wiara czy system wartości łączą czy dzielą?

ZAJĘCIA O CHARAKTERZE WYKŁADOWO-WARSZTATOWYM.

SĄSIEDZI DLA SĄSIADÓW**– Polacy z Pomorza i Wolnego Miasta Gdańsk w Stutthofie**

Być Polakiem i być Niemcem na Pomorzu i w Wolnym Mieście Gdańsku, jaka to była różnica i jakie to miało znaczenie? Czy pokojowe współistnienie tych narodów było możliwe? Czy wrogość to efekt propagandy czy wcześniejszych sporów i antagonizmów? My tutejsi, czyli kto? Pomorze Gdańskie w systemie konspiracji krajowej. Czym Polacy z Wolnego Miasta narazili się władzom III Rzeszy? Dlaczego byli tak groźni? Kolejarze, pocztowcy, celnicy nauczyciele i księża, dlaczego to oni, jako pierwsi padli ofiarą prześladowań? Jakie były ich losy po wybuchu wojny? Komu udało się przeżyć? Od sąsiedzkiego sporu po wrogość, czyli jak dzisiaj postrzegamy ludzi innego języka czy kultury żyjących obok nas?

ZAJĘCIA O CHARAKTERZE WYKŁADOWO-WARSZTATOWYM.

„**KREW BRATA TWEGO...**”(KSIĘGA RODZAJU 4,10)

– kaci i ich odpowiedzialność

Obóz w Stutthofie, jako jeden z trybów systemu represji: czy rozkaz wszystko tłumaczy? Kim byli komendanci obozu Stutthof? Panowie życia i śmierci, czyli władza w obozie. Załoga wartownicza w obozie. Więźniowie funkcjni ofiary czy pomocnicy w zbrodni? Co sprawia, że człowiek staje się zbrodniarzem? Po „pracy” wracali do rodzin: czy można mieć dwie twarze, czyli bezwzględni oprawcy i zwyczajni mężowie oraz ojcowie. Kobiety w aparacie nadzoru obozowego. Primum non nocere, – czyli etyka lekarska a zbrodniczy system. Czy sprawiedliwości stało się zadość? – procesy oprawców ze Stutthofu. Sprawiedliwość a zemsta, czyli zbrodniarze przed sądem dawniej i współcześnie.

ZAJĘCIA O CHARAKTERZE WYKŁADOWO - WARSZTATOWYM.

2077 DNI I NOCY**– historia obozów Stutthofie**

Dlaczego Stutthof: specyficzne miejsce czy potrzeba chwili? Etapy budowy i rozbudowy obozu. Różne nazwy jedno miejsce. Stutthof w systemie obozów koncentracyjnych III Rzeszy. Obóz, jako miejsce pracy i śmierci. Ostatni etap, czyli Marsz Śmierci i Rejs Śmierci. A rankiem przyszli Rosjanie, czyli wyzwolenie. Czy dzisiaj takie miejsce jak Stutthof mogłoby powstać wśród cywilizowanych narodów?

ZAJĘCIA O CHARAKTERZE WYKŁADOWO-WARSZTATOWYM.

„**TWORZYĆ ZNACZY ZABIJAĆ ŚMIERĆ**” (ROMAIN ROLLAND)

– twórczość artystyczna więźniów KL Stutthof

Czy w obozie koncentracyjnym było miejsce na sztukę? Ludzie kultury i nauki w KL Stutthof. Dla kogo i jak wyrabiano ozdobne przedmioty? „Pamiętki” więźniarskie z obozu. Precjoza czy waluta – rola przedmiotów artystycznych w życiu obozowym. Sztuka pod przymusem, czyli obozowa orkiestra. Talent szansą na przetrwanie. Pomiedzy sztuką i życiem, czyli współczesne granice wolności artystycznej.

ZAJĘCIA O CHARAKTERZE WYKŁADOWO-WARSZTATOWYM.

„**JAK DŁUGOMÓJ WRÓGNADE MNIE BĘDZIE SIĘ WYNOŚIŁ...**”(PSALM 13[12])

– Żydzi w obozie Stutthof

Specyfika kultury i religii żydowskiej. Kto był Żydem, czyli ustawodawstwo różnych państw i systemów wobec pochodzenia żydowskiego? Czym jest antysemityzm? Kobiety, mężczyźni i dzieci przeznaczeni na zagładę, czyli „ostateczne rozwiązanie kwestii żydowskiej” w polityce III Rzeszy. Kiedy i dlaczego Stutthof został włączony w system eksterminacji ludności żydowskiej? Holocaust, całopalna ofiara?

Czy antysemityzm wciąż istnieje, czy może ludzkość ma innego wroga?

ZAJĘCIA O CHARAKTERZE WYKŁADOWO-WARSZTATOWYM.

II. Warsztaty, od 120 do 180 minut

DROGA WIĘŹNIA

Kto i dlaczego mógł trafić do obozu? Gdzie zaczynała się i gdzie kończyła droga więźnia? Co widzieli nowo przybyli do obozu? Jak życie weryfikowało wizję z rzeczywistością? Warunki życia obozowego. Czy w codziennym obozowym życiu był czas na ideały i przyjaźń? Wyrwać, przeżyć i żyć, czyli, do czego zdolny jest człowiek w obliczu zagrożenia i co gotów jest zrobić dla ratowania życia? Czy nadzieja umiera ostatnia?

ZAJĘCIA O CHARAKTERZE WARSZTATOWYM ZE ZWIEDZANIEM, JAKO PUNKTEM WYJŚCIOWYM.

A ŚWIAT WYRAŻA SPRZECIW

– ludobójstwo w czasie II wojny światowej i współcześnie

Dlaczego przez stulecia dochodziło do aktów eksterminacji całych narodów i nacji? Czy historia nauczyła czegoś kolejne pokolenia? Jak sąsiad staje się wrogiem na przykładzie miejscowości i obozu Stutthof. Dlaczego niektórym na rękę są antagonizmy pomiędzy grupami etnicznymi lub narodowościowymi? Od czego zaczyna się nienawiść? Prawo a rzeczywistość, czyli teoria i praktyka w obronie ludzi przed aktami ludobójstwa.

ZAJĘCIA O CHARAKTERZE WARSZTATOWYM Z ELEMENTAMI WYKŁADU I ZWIEDZANIA.

„...SŁOWA PALĄ, WIĘC PALI SIĘ SŁOWA...” (JACEK KACZMARSKI)

– propaganda w służbie zbrodniczych systemów

Zawsze zaczyna się od słów. Słowa kluczowe, czyli jak robi się propagandę. Dlaczego ludzie wierzą bezkrytycznie temu, co usłyszą? Mistrzowie manipulacji, czyli jak kłamstwo staje się „prawdą”. Wierzyliśmy naszym przywódcom, czyli jak zmanipulować cały naród.

Czy współczesny świat jest podatny na propagandę?

ZAJĘCIA O CHARAKTERZE WARSZTATOWYM Z ELEMENTAMI WYKŁADU I ZWIEDZANIA.

ŚWIADKOWIE

– relacje byłych Więźniów KL Stutthof

Zajęcia o charakterze warsztatowym oparte tylko i wyłącznie o relacje więźniów zarówno te spisane jak i nagrane w formie wywiadów. Zajęcia o charakterze warsztatowym z wyjściem w teren i identyfikacją miejsc opisanych i wspominanych przez Świadków.

„O PAMIĘĆ, NIE O ZEMSTĘ PROSZĄ NASZE CIENIE!” (FRANCISZEK FENIKOWSKI)

– upamiętnienia i pomniki na terenie byłego obozu koncentracyjnego Stutthof w Sztutowie

Dlaczego trzeba pamiętać o Stutthofie? Kto i kiedy upamiętniał to miejsce? Czy pomniki w miejscu zagłady są rzeczą właściwą?

ZAJĘCIA O CHARAKTERZE WARSZTATOWYM Z ELEMENTAMI WYKŁADU.

JAK PAMIĘTA CZŁOWIEK

– zajęcia na podstawie wspomnień Felicjana Łady

Szczęściarz od urodzenia, czyli droga życia Felicjana Łady. Ludzie, uczucia, miejsca, wydarzenia, czyli co i jak pamięta człowiek z perspektywy lat.

Realizowana na podstawie komiksu Agnieszki Kosko-Hołowczyc i Wandy Swajdy, oraz ścieżki wideo – Śladami byłego Więźnia Felicjana Łady//Stutthof Nowy Wymiar.

ZAJĘCIA O CHARAKTERZE WARSZTATOWYM ZE ZWIEDZANIEM.

III. Zajęcia autorskie

Przygotowane przez poszczególnych pedagogów muzealnych pod kątem ich zainteresowań badawczych. W sprawie zajęć autorskich należy kontaktować się z poszczególnymi pracownikami Muzeum:

Ewa Malinowska ewa.malinowska@stutthof.org

– język polski/niemiecki

- Refleksje nad pamięcią i miejscem w kontekście historii KL Stutthof;
- Wszyscy ludzie rodzą się wolni i równi - o prawach człowieka;
- Warszwiaacy w KL Stutthof.

Mariana Butchak mariana.butchak@stutthof.org

– język polski/angielski/ukraiński

- Więźniowie ukraińscy w KL Stutthof.

Łukasz Kępski lukasz.kepski@stutthof.org

– język polski/angielski/niemiecki

- Sportowcy w obozach koncentracyjnych;
- Stutthof, jak do tego doszło - Żuławy i Mierzeja w dwudziestolecu międzywojennym.

Kordian Kuczma, kordian.kuczma@stutthof.org

– język polski/angielski/niemiecki

- Litwini w KL Stutthof;
- Polscy żołnierze w KL Stutthof.

Chęć skorzystania z takiej formy zajęć musi być zgłoszona, co najmniej 30 dni przed planowaną wizytą

IV. Zajęcia dla grup o specjalnych wymaganiach edukacyjnych

Skierowane do grup z dysfunkcjami, w tym z upośledzeniami w stopniu lekkim i umiarkowanym i ze sprzężeniami. To zajęcia odpowiednio zmodyfikowane i dostosowane do wymagań grupy. Zajęcia należy zgłosić, z **co najmniej 14 – dniowym wyprzedzeniem**. Zajęcia dla grup z dysfunkcjami wzroku *Dotknąć, przeżyć, zobaczyć*.

V. Koalicja Pamięci

Oferta skierowana jest do instytucji i organizacji z całej Polski, których Patron związany jest z historią obozu Stutthof. Zapraszamy do współpracy m.in. szkoły, domy kultury, świetlice, drużyny harcerskie, które znajdują się na trasie Marszu Śmierci lub w miejscowościach, z których więźniowie pochodzili a pamięć o Nich i tamtych wydarzeniach przekazywana jest w lokalnej społeczności.

Zgłaszając swój akces do Koalicji można będzie uczestniczyć w specjalnie przygotowywanych projektach i zadaniach. Należący do Koalicji będą otrzymywać cyklicznie do wykonania zadania związane z różnorodną aktywnością (historyczną, artystyczną, literacką). Podsumowanie rocznej działalności będzie się odbywało 9 maja – w rocznicę wyzwolenia KL Stutthof.

Wolontariat w muzeum

www.stutthof.org/wolontariusze

VI. Wolontariat w Muzeum

Program wolontariatu „...Jeśli Ci umilkną kamienie wołać będą” (EWANGELIAŚW.ŁUKASZA 19,40) został oficjalnie zapoczątkowany w marcu 2016 roku. Słowa te wypowiedziane ponad dwa tysiące lat temu w innych okolicznościach i do innych ludzi stały się inspiracją do naszych dzisiejszych działań. Odchodzi już niestety pokolenie Świadców tamtych wydarzeń i jedyne co możemy dzisiaj zrobić to podtrzymywać i przekazywać pamięć. A to podtrzymywanie to nie tylko działania statutowe Muzeum to również praca na rzecz tego miejsca. Praca różnorodna w różnych działach, jakie w Muzeum funkcjonują. Pomoc potrzebna jest zarówno przy utrzymaniu czystości, w dziale remontowym, w archiwum czy edukacji. I każda jest tak samo ważna. Dlatego oczekujemy na wszystkich chętnych bez względu na wiek, wykształcenie czy umiejętności. Jedynym kryterium jest chęć do pracy w tym szczególnym miejscu. Nasza oferta przeznaczona jest zarówno dla osób indywidualnych jak i grup szkolnych. W przypadku tych ostatnich łączymy pracę z zajęciami edukacyjnymi.

VIII. Ponadto oferujemy

W ramach szerokiej edukacji młodzieży i dorosłych proponujemy udział w obchodach rocznic upamiętniających wydarzenia z historii byłego niemieckiego obozu koncentracyjnego Stutthof. Bieżące informacje na temat działań muzeum znajdziecie Państwo na stronie internetowej www.stutthof.org.

W ofercie edukacyjnej posiadamy bogaty pakiet współpracy:

- warsztaty, szkolenia, wykłady monograficzne;
- materiały dydaktyczne do przeprowadzenia lekcji, np. wspomnienia byłych więźniów.

Szeroką ofertę wydawniczą dostępną w księgarni stacjonarnej i internetowej. Zapraszamy na naszą stronę: www.stutthof.org/publikacje.

